

Guia docent de l'assignatura "Funció del Cos Humà II"**2020/2021**Codi: 200708
Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
884 Infermeria	Grau en Infermeria	FB	1	2

Contacte	Utilització d'idiomes
Responsable: Betbesé Roig, Antoni J AJBetbese@santpau.cat Professors: Betbesé Roig, Antoni J AJBetbese@santpau.cat Moral Duarte, Antonio Amoral@santpau.cat Zapata Fenor, Luís LZapata@santpau.cat Morán Chorro, Indalecio IMoran@santpau.cat González López, José Antonio jgonzalezl@santpau.cat	Llengua vehicular majoritària: Català Algun grup íntegre en anglès: No Algun grup íntegre en català: No Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits

Contextualització i objectius

Aquesta assignatura forma part del mòdul de formació Ciències Bàsiques, matèria Fisiologia i està planificada al segon semestre del grau d'Infermeria.

Conèixer les malalties i el procés implicat en les mateixes és requisit indispensable perquè l'estudiant d'infermeria pugui donar resposta als problemes de salut de les persones en totes les etapes del cicle vital, per tal de valorar des d'una perspectiva integral i poder desenvolupar les estratègies necessàries per resoldre'ls mitjançant el procés de cures infermeres.

L'objectiu d'aquesta assignatura és conèixer el procés desencadenant de les malalties en les diferents etapes del cicle vital, identificant les manifestacions que apareixen en les diferents fases de les alteracions fisiopatològiques així com els factors de risc determinants de l'estat de salut / malaltia.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

1. Identificar les principals malalties del cos humà per aparells o sistemes en funció del signes i símptomes.
2. Descriure els tractaments de primera elecció de les principals patologies.
3. Desenvolupar un coneixement exhaustiu de la terminologia mèdica en relació a la semiologia mèdica.
4. Relacionar i comprendre la fisiopatologia amb el tractament de les principals malalties del cos humà.

Competències i resultats d'aprenentatge

Competència	Resultats d'aprenentatge
CE.1. Prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de la salut de les persones que atenen, d'acord a l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.	CE1.14. Descriure els signes i símptomes que es deriven d'una situació de disfunció en el cos humà. CE1.17. Explicar el funcionament fisiològic del cos humà, els mecanismes homeostàtics i els processos fisiopatològics. CE1.75. Identificar les interaccions de les ones electromagnètiques i de les radiacions en l'ésser humà.
CT1. Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.	
CT2. Cercar, avaluar, organitzar i mantenir sistemes d'informació.	
CG2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.	

Continguts

MÒDUL 1. Fisiopatologia general de les malalties

Tema 1. Conceptes generals de patologia.

Concepte de Patologia General. Signes, símptomes, síndromes, semiologia. Concepte de malalties. Etiologia. Tipus de causes de malalties. Fisiopatologia. Anatomia patològica. Evolució de les malalties. Pronòstic. Tipus de tractaments.

Tema 2. Fisiopatologia de la inflamació i del dolor.

Concepte d'inflamació. Mecanismes. La inflamació com a reacció útil. La inflamació com a reacció nociva. Concepte de dolor. Tipus. Causes i mecanismes de producció del dolor. Vies anatòmiques de conducció del dolor. Mesura del dolor. Repercussions físiques i psicològiques del dolor. Maneig del dolor.

Tema 3. Fisiopatologia de la regulació de la temperatura corporal.

Temperatura corporal normal. Febre. Manifestacions generals. Hipertèrmia. Tractament de la hipertèrmia. Hipotèrmia accidental. Mètodes de recalentament.

Tema 4. Fisiopatologia de les neoplàsies.

Definició de tumor. Concepte de càncer i tumor benigne. Clonalitat. Factors de risc endògens i exògens. Efectes nocius dels tumors sobre l'organisme. Classificació TNM. Marcadors tumorals. Estratègia d'actuació contra els tumors. Avaluació de la qualitat de vida en les malalties oncològiques. Índex de Karnofsky i escala de Rankin.

Tema 5. Fisiopatologia de la funció immunitària.

Tipus de resposta immune. Indicadors de disfunció immunitària. Factors de risc. Trastorns autoimmunitaris. Immunodeficiències. Trastorns al·lèrgics. Trastorns reumàtics. HIV i SIDA. Mecanisme d'infecció. Malalties relacionades. Transmissió. Clínica. Prevenció. Ètica. Diagnòstic i tractament.

Tema 6. Fisiopatologia quirúrgica

Procés biològic de la cicatrització de les ferides. Traumatismes mecànics: ferides i contusions. Politraumatismes. Vies d'abordatge quirúrgic. Drenatges i sondes. Estomes cutanis. Infecció quirúrgica: local, general. Sèpsia. Nutrició del pacient quirúrgic. Complicacions post-quirúrgiques. Donació i trasplantaments d'òrgans sòlids.

MÒDUL 2. Fisiopatologia específica de les malalties

Tema 1. Fisiopatologia respiratòria.

Generalitats. Proves diagnòstiques (radiologia, gasometria, proves funcionals...). Insuficiència respiratòria aguda. Alteracions de la ventilació: hipòxia, hipercàpnia, dispnea, cianosi. Destret Respiratori. Síndromes pulmonars: Bronquitis aguda i crònica. Emfisema pulmonar. Bronquièctasis. Asma bronquial. Pneumònia. Tuberculosi pulmonar. Pneumoconiosi. Càncer pulmonar. Osteoartropatia hipertròfica. Fibrosi pulmonar. Abscés pulmonar. Síndromes pleurals: Pleuritis. Quilotòrax. Hemotòrax. Pneumotòrax. Tumor pleural. Oxigeno teràpia. Ventilació mecànica.

Tema 2. Fisiopatologia cardiocirculatòria.

Generalitats. Proves d'exploració física cardiocirculatòria i hemodinàmica. Insuficiència cardíaca dreta i esquerra. Xoc. ECG. Miocardiopaties dilatada, hipertròfica i restrictiva. Miocarditis. Endocarditis. Cardiopatia isquèmica. IAM. Angina de pit. SCASEST i SCACEST. Valvulopaties. Alteracions de la freqüència i ritme cardíac. Arítmies i bloquejos. Marcapassos. DAI. Parada cardíocirculatòria. Reanimació cardiopulmonar i cerebral bàsica. Cardioversió. Desfibril·lació. Cardiopaties congènites de més interès. Pericarditis. Embassament i taponament del pericardi. Hipertensió arterial. Aneurisma aòrtic. Insuficiència circulatòria de les extremitats: arterial, venosa. Fenomen de Raynaud. Tromboembolisme pulmonar. Trasplantament cardíac. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica.

Tema 3. Fisiopatologia de la sang i del sistema hematopoètic.

Record valors sanguinis normals. Anèmies. Anèmia ferropènica. Anèmia sideroblàstica. Anèmia megaloblàstica. Anèmia secundària a malalties cròniques. Anèmia hemolítica. Anèmies aplàsiques. Poliglobúlia. Policitemia vera. Leucocitosi. Leucopènia. Leucèmies. Limfomes hodgkinians i no-hodgkinians. Trombocitopènia. Púrpura trombocitopènia idiopàtica. Púrpura trombòtica trombocitopènia. Mieloma múltiple. Trastorns de la coagulació. Hemofílies. Coagulació intravascular disseminada. Dèficit de vitamina K. Sistema ABO. Transfusions de derivats hematològics. Trasplantament de medul·la òssia.

Tema 4. Fisiopatologia de les glàndules i del metabolisme.

Principals tipus de trastorns endocrina lògics. Patologia endocrina del hipotàlem i de la hipòfisi. Prolactina. Hormona del creixement. Gonadotropines (LH i FSH). Tirotropina (TSH). Hormona adrenocortico-cotropa (ACTH). Opioids endògens. Vasopressina (HAD). Diabetis insípida. Secreció inadequada d'hormona antidiürètica. Oxitocina. La glàndula tiroide. Goll no-tòxic. Hipotiroïdisme. Hipertiroïdisme. Crisi tiro tòxica. Càncer fol·licular tiroïdal. Càncer medul·lar tiroïdal. Adenomes tiroïdals. Tiroïditis. Glàndules paratiroides. Hiperparatiroidisme. Hipoparatiroidisme. Pseudohipoparatiroidisme. Hormones del còrtex suprarenal. Síndrome de Cushing. Insuficiència suprarenal. Hiperaldosteronisme. Excés d'andrògens suprarenals. Feocromocitoma. Diabetis mellitus: classificació, clínica, control, complicacions agudes, complicacions tardanes, pronòstic. Resistència i al·lèrgia a la insulina. Alteracions endocrines dels testicles. Alteracions endocrines dels ovaris. Trastorns endocrins de la mama. Hormones gastrointestinals. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica.

Tema 5. Fisiopatologia digestiva i gastrointestinal.

Dolor abdominal. Hemorràgia digestiva. Obstrucció intestinal. Peritonitis i abscessos intra-abdominals. Esòfag. Patologia inflamatòria, mecànica i tumoral. Estómac i duodè: Patologia inflamatòria i tumoral. Budell prim: Patologia inflamatòria i tumoral. Budell gros: Patologia inflamatòria i tumoral. Fetge i vies biliars: Patologia inflamatòria, tumoral i d'altres. Pàncrees: Patologia inflamatòria i tumoral. Hèrnies de la paret abdominal. Procediments diagnòstic (radiològics i altres). Terapèutica quirúrgica.

Tema 6. Fisiopatologia renal i de les vies urinàries.

Insuficiència renal aguda. Insuficiència renal crònica. Fonaments de la diàlisi. Diàlisi peritoneal i hemodiàlisi. Glomerulonefritis. Síndrome nefrític. Síndrome nefròtic. Infeccions de l'aparell urinari. Pielonefritis aguda. Pielonefritis crònica. Prostatitis. Cistitis. Uretritis. Litiasi renal. Poliquistosi renal. Neoplàsies renals. Neoplàsies de la bufeta urinària. Hiperplàsia benigna de la pròstata. Càncer de pròstata. Incontinència urinària. Mecanismes homeostàtics. Trastorn del volum de líquids. Desequilibris hidró electrolítics. Procediments diagnòstics (radiològics i altres). Terapèutica quirúrgica

Tema 7. Fisiopatologia múscul esquelètica.

Patologia metabòlica i degenerativa de l'aparell locomotor. Patologia infecciosa osta articular. Tumors de l'aparell locomotor. Patologia traumàtica de l'aparell locomotor. Patologia del membre superior. Patologia del membre inferior. Patologia de la columna i del coll. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica. Radiologia

Tema 8. Fisiopatologia del sistema nerviós.

Trastorns de la motilitat, marxa i postura. Síndromes medul·lars. Trastorns de la quonciència. Coma. Escala de Glasgow. Cefalees. Trastorns de la son. Trastorns centrals i perifèrics de conducció. Infeccions del SNC. Patologia vascular cerebral. Malalties degeneratives i metabòliques. TCE. PIC. Proves complementàries. Radiologia.

Tema 9. Fisiopatologia oftalmològica.

Defectes de refracció: hipermetropia, miopia, astigmatisme, presbícia. Mobilitat ocular: músculs extrínsecs, estrabisme i paràlisi musculatura extrínseca. Parpelles: blefaritis, mussol, ectropi i entrop. Conjuntiva: conjuntivitis, còrnia: queratitis, úlceres. Trasplantament corni. Vies lacrimals: diaciocistis. Úvea: esclera: escleritis. Iris: reflexos pupil·lars, iritis. Coroides. Cristal·lí: cataractes. Líquids intraoculars: Humor Vitri. Humor aquós. Glaucoma. Retina: exploració del fons d'ull. Despreniment de retina. Nervi òptic: edema de papil·la, neuritis òptica, atrofies òptiques. Traumatologia oftàlmica: cremades, cossos estranyis, ferides penetrants, contusió ocular. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica.

Tema 10. Fisiopatologia dermatològica.

Estructura de la pell. Lesions cutànies elementals. Bases del tractament dermatològic. Infeccions cutànies: bacteris, fongs, virus. Paràsits. Èczema i dermatitis atòpica. Urticària i angioedema. Toxicodèrmies. Psoriasi. Malalties del fol·licle pil·lo-sebaci: acne, rosàcia. Malalties ampul·loses. Efectes perniciosos de la radiació solar. Fotoprotecció. Tumors cutanis benignes i malignes. Cremades. Úlcères cutànies. Malalties sistèmiques.

Tema 11. Fisiopatologia otorinolaringològica.

Otologia: otorrea, otorràgia, otàlgia, hipoacusia, vertigen i paràlisi facial. Tap de cerumen. Cossos estranys. Furóncol. Otitis aguda i crònica supurada. Osteosclerosi. Síndromes vertiginoses, sordesa de percepció. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica. Rinologia: rinorrea, obstrucció nasal, epistaxi i anòsmia. Furóncol nasal. Refredat comú. Rinitis vasomotes. Epistaxi. Obstrucció nasal. Hipertròfia de cornets. Imperforació de coanes. Sinusitis. Tumors nas sinusals. Cossos estranys i fractures. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica. Faringologia-Laringologia: Disfonies, disfàgia, dispnea i adenopaties regionals. Adenoides. Angines. Flemó periamigdalar. Faringitis. Amigdalitis. Tumors de la regió. Cossos estranys. Laringitis. Nòduls vocals i pòlips. Paràlisi larínges. Càncer de laringe. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica.

Tema 12. Fisiopatologia psiquiàtrica.

Trastorns psicòtics. Trastorns afectius. Trastorns d'ansietat. Trastorns de personalitat Trastorns de la conducta alimentària.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de considerar que el protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant. L'estudiant ha de ser actiu i autònom en tot el procés i el professor dona suport a l'estudiant aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge.

Activitat dirigida:

L'assignatura és presencial amb assistència no obligatòria. S'utilitza metodologia expositiva, participativa i grupal desenvolupant l'escolta activa i l'exposició.

Es realitza un taller de pràctiques de laboratori sobre parada cardio-respiratòria i reanimació cardiopulmonar. Es programen en grups d'entre 10 i 15 estudiants com a màxim i la seva assistència és obligatòria per aprovar l'assignatura.

Activitat supervisada:

Es treballen diferents articles i documents. Les tutories poden ser presencials o per via electrònica.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques:	51,5	2,06	CE1.14, CE1.17
Pràctica de laboratori:	1	0,04	
Tipus: Supervisades			
Tutories:	5	0,20	CE1.14
Treball estudiant :	2,5	0,10	
Tipus: Autònomes			
Estudi consultes bibliogràfiques:	82,5	3,30	CE1.14, CE1.17, CT1, CT2, CG2

Avaluació

L'estudiant disposa d'una única convocatòria per curs acadèmic per a superar l'assignatura.

La progressió acadèmica i la superació de l'assignatura es valora mitjançant una avaluació continuada i formativa a través de dues proves tipus test de 40 preguntes i una prova de concepte escrita que es realitzarà en el mateix moment que la segona avaluació continuada. Cada prova tipus test tindrà un pes del 47.5%, mentre que la prova de concepte tindrà un pes del 5%.

En les proves tipus test les respostes negatives resten segons la següent fórmula:

$X = \text{Encerts} - (\text{errors}/n-1)$ sent n el número d'opcions de resposta. El seu valor estarà entre 0 i 10.

La prova de concepte es valorarà de 0 a 10.

La qualificació de l'assignatura ve donada per la mitjana ponderada de les notes obtingudes en les dues proves tipus test (a partir d'un 5 en cada una d'elles) i la prova de conceptes.

Requisits per a poder fer la mitjana ponderada:

- 1.- Una nota mínima de 5 en cadascuna de les dues avaluacions tipus test.
- 2.- El/la estudiant s'haurà d'haver presentat a un mínim del 66,6% del total del pes de les proves d'avaluació (això obliga a haver se presentat a les dues proves tipus test com a mínim).

Activitat de recuperació

Es proposa una activitat de recuperació per aquells estudiants que hagin estat avaluats prèviament pel conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura, i hagin obtingut una nota final superior a 3,5 i inferior a 5 sobre 10.

Aquesta activitat consistirà en una prova avaluativa, a determinar pel professor, habitualment tipus test, que inclourà la totalitat dels continguts de l'assignatura, es realitzarà en el període establert a tal efecte i permetrà obtenir una qualificació de 5 com a nota final de l'assignatura.

Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte de nova avaluació.

No avaluable:

Es considerarà no avaluable quan l'estudiant no hagi participat en cap de les activitats d'avaluació continuada.

Les qualificacions:

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'alumne hagi obtingut una nota igual o superior a 9, podrà optar, a criteri del professor, a una matrícula d'honor).

Revisió de la nota final:

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar dur a terme la revisió en el període establert. No s'accepten sol·licituds de revisió fora d'aquest període.

Normes de comportament

El professor podrà baixar la nota de l'assignatura entre un 1 i 2 punts sobre 10 a aquell estudiant que de forma reiterada no respecti les indicacions sobre les normes de comportament a classe.

Activitats d'avaluació

Actividad	Peso	Horas	ECTS	Resultados de aprendizaje
Prueba tipo test 1	47,5%			CE17, CT1,CT2,CG2
Prueba tipo test 2	47.5%	7,50	0,20	
Prueba de conceptos	5%			

BIBLIOGRAFIA

FARRERAS- ROZMAN. MEDICINA INTERNA

Autor Rozman, C. / Cardellach, F.
Edició 16ª edició. Editorial Elsevier
ISBN 8480863498

HARRISON'S. PRINCIPIOS DE MEDICINA INTERNA

Autor Eugene Braunwald, Anthony Fauci, Dennis L. Kasper
Edició 17ª edició. Mcgraw-Hill Interamericana; 2008.
ISBN 9789701067888

MANUAL MERCK. MEDICINA INTERNA

Edició 11ª edició. Editorial Elsevier, 2007
ISBN 9788481749809

TRATADO DE PATOLOGÍA QUIRÚRGICA, 2 VOL.

Autor Sabiston
Edició 15ª edició. Mcgraw-Hill Interamericana, 2000
ISBN 9789701016466